

Kijk en doe mee!

God is aan het werk

Handreiking voor geloofsgesprekken
op de @Home groepen van het
Fonteinwerk, Harderwijk.
Seizoen 2025-2026

Sjaak Biewenga

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Kijk en doe mee! God is aan het werk	4
2. Doe mee! Met daden en/of woorden?	7
3. Kijk! - Hoe ben jij tot geloof gekomen?.....	11
4. Kijk! - God doorbreekt alle menselijke grenzen.....	14
5. Doe mee! - Bidden, vasten, bekeren	17
6. Doe mee! – Meewerken in dienst van Jezus.....	20
7. Kijk! God werkt ook in en door niet-christenen.....	23

Inleiding

Petrus zei: *“Israëlieten, waarom bent u zo verbaasd en waarom staart u ons aan alsof het aan onze eigen kracht of vroomheid te danken is dat deze man weer kan lopen? Dit kon gebeuren omdat de God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van onze voorouders, aan Jezus, zijn dienaar, de hoogste eer heeft bewezen.”* (Handelingen 3:12-13).

Na Pinksteren worden de leerlingen er door Jezus op uitgestuurd om van Hem te getuigen. Maar dit hoeven ze gelukkig niet vanuit hun eigen kracht te doen. God is zelf allang aan het werk, en Hij geeft de leerlingen de Heilige Geest om mee te kunnen werken met Hem.

De twee pijlers van het jaarthema zijn daarom: ‘kijk’ & ‘doe mee’.

Allereerst mogen we goed kijken naar God en zijn werk. Daardoor raken we verwonderd en dankbaar voor alles waar Hij mee bezig is. Gods Geest werkt in de schepping, in ons, in de kerk en in de samenleving. Soms doet Hij dat op bijzondere, bovennatuurlijke manieren. Maar meestal via de weg van het alledaagse. Door de schoonheid van de schepping; door helende ontmoetingen met mensen; door de opbouw van zijn gemeente; of door plekken waar in de maatschappij gewerkt wordt aan recht en vrede. In alles mogen we de aanwezigheid van God en het werk van zijn Geest leren zien.

Vervolgens mogen wij ook meedoen in Gods werk. Als je eenmaal ziet dat God werkt, dan wil je als het goed is niet aan de zijlijn blijven staan. Ons gebed mag daarom zijn: ‘Heer, wilt U ons gebruiken? Wilt U ons inzetten, op die plekken waar U allang bezig bent?’ Als je zo bidt mag je ervan uitgaan dat God je zál gaan gebruiken. Je mag meedoen, Gods Geest geeft je daarvoor de kracht, wijsheid en gaven die je nodig hebt.

Hier gaan we in de Fonteindiensten mee aan de slag aan de hand van het bijbelboek Handelingen. In dit boek wordt de tijd beschreven waarin de apostelen er, door de Geest geleid, op uit trekken om getuige te zijn van Jezus

en gemeenschappen te stichten. Door heel het boek Handelingen heen zien we God aan het werk, en zien we voorbeelden van hoe we daar als mens aan mee kunnen werken.

Aan de hand van het boekje wat je nu leest, gaan we een aantal bijbelteksten verder uitdiepen en persoonlijk maken. Ik heb handreikingen geschreven om samen met anderen over door te spreken. De @homegroepen zijn de ideale plek om dit te doen. Maar je kan natuurlijk ook zelf een groepje mensen om je heen verzamelen om samen mee door te praten.

Het boekje is bedoeld om te helpen een goed gesprek te voeren. Het is een middel, en geen doel op zich. Sommige vragen zullen beter aansluiten bij jou en je groep, en andere vragen minder. Dat is oké. Gebruik rustig wat voor jullie behulpzaam is.

Alle vragen zijn zo gesteld dat er geen ‘goed of fout’ antwoord is. Het gaat steeds om je eigen verhaal, je eigen geloof, je eigen leven. Belangrijke voorwaarde om de geloofsgesprekken te laten slagen is dan ook om vooral naar elkaar te luisteren. Het is beter om geen discussies aan te gaan, maar wel te luisteren naar het antwoord van een ander en waar nodig door te vragen naar extra toelichting of verdieping. Zo kunnen we samen van elkaar leren en samen de blik op God richten om van Hem te leren.

Veel zegen gewenst bij het gebruik van deze handreikingen.
Sjaak Biewenga

1. Kijk en doe mee! God is aan het werk

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- Als je elkaar nog niet goed kent, bijvoorbeeld omdat je in een nieuwe gespreksgroep zit, neem dan ook de tijd om jezelf voor te stellen.
- b) Bid God of Hij met zijn Geest aanwezig wil zijn bij dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Jezus overwinnaar' (Opwekking 832).

'Kijk en doe mee! God is aan het werk'. Dat is het thema waar we dit jaar mee aan de slag gaan. Een thema wat bestaat uit twee pijlers.

Het eerste gaat over 'kijken', kijken naar Gods werk. Zien wat Hij al aan het doen is in jou leven, in het Fonteinwerk, in de natuur en in de maatschappij.

Gespreksvraag

- Heb jij iets van Gods werk gezien de laatste tijd in je eigen leven? Zo ja, op welke manier?
- Heb jij iets van Gods werk gezien de laatste tijd in de gemeenschap van het Fonteinwerk? Zo ja, op welke manier?
- Heb jij iets van Gods werk gezien de laatste tijd in de natuur of in de maatschappij? Zo ja, op welke manier?

Lees: Handelingen 3:1-16

Een verlamde man wordt genezen. Het is logisch dat hij daarna Petrus en Johannes vastpakt (vers 11), en het is ook logisch dat zich rond hen een menigte mensen verzameld. Petrus en Johannes lijken hele bijzondere mensen te zijn met een bijzondere kracht!

Maar dat is niet wat ze willen. Zo is het niet. Het gaat hier niet om Petrus en Johannes, of dat zij iets bijzonders zouden kunnen. Zij kunnen zelf niemand genezen. Maar ze vertrouwen op iemand die wel de macht en de kracht heeft om te kunnen genezen. Ze vertrouwen op God. De God die al bij Abraham, Isaak en Jakob werkte (vers 13), en die in en door Jezus werkte. Het is steeds dezelfde God, die aan het werk is.

Petrus en Johannes doen mee in Gods werk, daarmee wijzen ze mensen op Jezus. Van degene die naar de toespraak van Petrus en Johannes geluisterd hadden kwamen velen tot geloof in Jezus, staat in Handelingen 4:4. Wij hebben het (vaak) nodig dat andere mensen ons iets vertellen of laten zien van wie Jezus is, zodat wij Jezus kunnen leren kennen en tot geloof komen.

Gespreksvraag

- Zijn er mensen geweest die voor jou belangrijk zijn geweest in het ‘tot geloof komen’? Omdat ze je verteld hebben over Jezus of door hun leven iets van Jezus hebben laten zien/ervaren? Zo ja, wie?

Ook wij mogen, net als Petrus en Johannes, meedoen in het werk waar God mee bezig is. Dat is dan ook de tweede pijler van ons jaarthema ‘doe mee!’ Dat klinkt misschien spannend, en dat is het ook wel. En tegelijk is het ook best eenvoudig. We mogen namelijk gewoon meedoen met God, met onze eigen gaven, talenten, financiën en mogelijkheden. Gewoon op de plek waar wij wonen en werken. God vraagt niks onmogelijks van ons.

In vers 6 zeggen Petrus en Johannes: “wat ik wel heb, geef ik u: in de naam van Jezus”. Zo mogen ook wij, in Jezus naam, iets geven van wat wij hebben aan mogelijkheden.

Gespreksvraag

- Als je kijkt naar je huidige leven: op welke manier doe jij nu al mee aan Gods werk? Met jouw gaven, talenten, financiën en mogelijkheden?

- Sta je ervoor open dat God jou voor méér van Zijn werk gebruikt? Wat maakt dat je hier wel/niet voor open staat op dit moment?

Opdracht

Schrijf de belangrijkste antwoorden op de bovenstaande vraag op en bewaar deze. Aan eind van het seizoen kan je dan terugkijken of er iets veranderd is in je leven of niet.

Neem daarna de tijd om samen te bidden. Bid voor degene die ervoor openstaan om méér door God gebruikt te worden. Vraag God of Hij door zijn Heilige Geest hen wil laten zien waar Hij ze in wil zetten. Bid ook voor iedereen die nu al, op welke manier dan ook, gebruikt wordt voor Gods werk en dank God dat Hij hen gebruikt. Bid ook voor hen die er juist niet voor open staan om meer door God gebruikt te worden. Daar zijn vast goede redenen voor, ook dat mag je bij God neerleggen.

Bid tot slot dat mensen tot geloof mogen komen in onze omgeving. Misschien zijn er specifieke mensen die je het geloof zou gunnen die je bij God kan brengen. Schrijf als je wilt hun namen op en probeer er een dagelijkse gewoonte van te maken om voor hen te bidden.

Afrondend

- a) Zing of luister naar 'Wat een wonder dat ik meewerken mag' (Opwekking 732).
- b) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

2. Doe mee! Met daden en/of woorden?

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Aan de maaltijd wordt het stil' (Opwekking 705).

Vandaag gaat het over het eerste conflict in de christelijke gemeenschap. Wat zo mooi begon, samen een gemeenschap vormen waarin alles gedeeld wordt met elkaar (Handelingen 2:43-47), blijkt in de praktijk best lastig te zijn. Er ontstaan irritaties en ergernissen, die zomaar kunnen uitgroeien tot een conflict.

Gespreksvraag

- Herken jij dat het soms best lastig kan zijn om onderdeel te zijn van een christelijke gemeenschap? Zijn er irritaties of conflicten die jij hebt meegemaakt binnen de kerk waar jij kort wat over wil delen?
Let op! Goed om dit beknopt te houden. Het gaat er niet om uitgebreid stil te staan bij al het negatieve wat je hebt meegemaakt. Maar het is wel fijn om van elkaar te weten, en herkenning te vinden, in het feit dat een gemeenschap vormen soms ook gewoon lastig is.

Lees: Handelingen 6:1-7

In de tijd van de Bijbel waren weduwen voor hun levensonderhoud afhankelijk van ondersteuning door hun familie. Wanneer mensen tot geloof in Jezus kwamen waren ze geregeld niet meer welkom bij hun biologische familie.

Daarom nam de geloofsgemeenschap, als familie van geloofs-broers en zussen deze taak op zich.

Hiermee sloten ze aan bij een belangrijke wens van God. De zorg voor armen, weduwen, wezen, vreemdelingen, etc. is namelijk altijd een opdracht geweest die God aan zijn volk gaf. Zie daarvoor bijvoorbeeld Leviticus 19:9-10 en Psalm 146:7-9.

Gespreksvraag

- Heb jij in jouw leven bewust aandacht voor de Bijbelse opdracht om zorg te dragen voor armen, vreemdelingen en achtergestelden? Zo ja, wat maakt dat je dit belangrijk vindt en wat doe jij concreet voor hen?

Ondanks alle goede bedoelingen ontstaan er toch irritaties. Die zich aftekenen langs de grens van een taal- en cultuurverschil.

Jeruzalem was een stad waar zowel Joden woonden die in Israël waren opgegroeid, zij spreken Aramees (een dialect van het Hebreeuws). En er woonden Joden die in de Griekstalige delen van het Grieks-Romeinse rijk waren opgegroeid. Op latere leeftijd verhuisden deze Griekssprekende Joden vaak naar Jeruzalem, om in het beloofde land begaven te kunnen worden.

Van beide groepen komen mensen tot geloof in Jezus. Waardoor mensen met verschillende culturele achtergronden opeens elkaars 'broer en zussen' zijn. En dat blijkt dan opeens best lastig te zijn.

Dat is best begrijpelijk. Op een of andere manier zijn we als mensen van nature gericht op mensen die op ons lijken. Met hen kunnen we het beste meevoelen. Zij krijgen het meeste aandacht en steun.

Vluchtelingen, of mensen die om wat voor reden dan ook buitenbeentjes zijn, worden bijna automatisch achtergesteld in onze maatschappij. En misschien ook wel in de kerk. In elk geval zijn de meeste kerken heel homogene groepen van over het algemeen witte mensen die het redelijk tot goed voor mekaar hebben. Een gemiddelde kerk is geen gemiddelde van de samenleving.

Gespreksvraag

- Herken je iets bij jezelf, in de kerk en/of in de samenleving van bovengenoemde dynamiek?

De oplossing waar de apostelen mee komen is om 7 mensen aan te stellen die zich specifiek gaan richten op de zorg voor de Griekssprekende groep gelovigen. Uit hun namen blijkt dat dit ook allemaal zelf Griekssprekende mensen zijn (ze hebben Griekse namen). Zo wordt de praktische zorg voor de weduwen goed geregeld.

Gespreksvraag

- Als je deze Bijbeltekst probeert toe te passen op onze situatie van het Fonteinwerk. Welke ideeën heb jij dan voor ons om:
 1. Meer/beter zorg te dragen voor armen, vreemdelingen, buitenbeentjes, etc.?
 2. Irritaties/conflicten binnen de gemeenschap tegen te gaan en te werken aan verbondenheid en eenheid?

De apostelen nemen niet zelf de zorgtaak voor de weduwen op zich. Hun kerntaak is gebed en verkondiging van Gods woord (vers 4). Blijkbaar kan God je roepen voor verschillende soorten taken in zijn dienst. De een is meer iemand die met woorden Gods liefde verkondigt, de ander meer iemand die met daden Gods liefde verkondigt.

Natuurlijk is dit niet helemaal strak te scheiden. Van Stefanus en Filippus weten we uit de Bijbel dat ze ook met woorden getuigden over Jezus. En van de apostelen weten we dat ze ook in hun daden Jezus liefde toonden.

Toch kan je blijkbaar een voorkeur of kerntaak hebben. Als God je gebruikt houdt Hij rekening met wie jij bent en wat jij kan. Of, en dat kan ook, God bereid je voor en maakt je bekwaam om iets te kunnen en willen wat je van nature niet kon of wilde. Hierover schrijft Paulus in 2 Korintiërs 3:5-6.

Gespreksvraag

- Weet jij zelf waar jou voorkeur ligt? Bij bidden & spreken over God, of bij met je daden (in de steun voor armen/zwakken) iets van Gods liefde laten zien?
- Mag God jou ook vragen voor een taak waar jou voorkeur niet ligt? Wat maakt dat je hier wel/niet voor open staat?

Afrondend

- a) Luister naar het lied 'Wij houden ons niet langer stil' (Opwekking 783).
- b) Dank God dat Hij een God is die omziet naar wie hulp nodig hebben. Dank dat Hij ons daar ook bij wil gebruiken. Bidt of Hij jou door zijn Heilige Geest wil laten zien waar jij met je daden mee kan werken aan Zijn werk. Bidt of Hij je ook wil laten zien waar jij met jou woorden kan meewerken, door voor mensen te bidden en hen te vertellen over Jezus.
Bid ook voor de gemeenschap van het Fonteinwerk. Dat het echt een plek mag zijn waar mensen als goede gemeenschap samenleven. Dat irritaties uitgesproken mogen worden en iedereen een volwaardige plek heeft.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

3. Kijk! - Hoe ben jij tot geloof gekomen?

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Vul dit huis met Uw glorie', Opwekking 815.

Lees: Handelingen 9:1-19

In deze Bijbeltekst wordt beschreven dat Paulus (hier nog Saulus genoemd) na een ontmoeting met Jezus tot geloof komt. Deze gebeurtenis is zo belangrijk geweest dat het 3 keer beschreven staat in het boek Handelingen. Hier, en later als getuigenissen van Paulus zelf in Handelingen 22 en 26.

We weten van Saulus dat hij, van jongs af aan, iemand was die met en voor God leefde. Hij bad, mediteerde, las en studeerde veel. Hij leefde volgens Gods wetten. Hij hield van God, en was bereid te strijden voor Gods eer.

Saulus geloofde dan ook oprecht dat hij goed bezig was door de christenen te vervolgen. Zij deden, volgens Saulus en de andere farizeeërs, de naam van God oneer aan met hun geloof.

De ontmoeting met Jezus op de weg naar Damascus zet Saulus' hele wereld op z'n kop. Alles wordt binnenstebuiten gekeerd. Alles wat hij geloofde, wist, en deed, wordt in een nieuw licht gezet doordat hij Jezus leert kennen als levende Heer. Gevoelens van angst, schaamte, vreugde, aanbidding, etc. moeten allemaal door elkaar door hem heengegaan zijn. Logisch dat hij drie dagen nodig had (vers 9) om een beetje bij te komen en alles in zijn gedachten een plek te geven.

De bekering van Saulus is plotseling en intens. Dat paste ook bij de intense manier waarop Saulus zijn leven leidde en de christenen vervolgde. Soms werkt God ook vandaag de dag op een vergelijkbare manier, al is voor de meesten onze bekering meer geleidelijk aan verlopen.

Het is waardevol om van Saulus te weten hoe hij tot geloof is gekomen. Het laat zien dat iedereen welkom is bij Jezus en gebruikt kan worden voor Gods werk. Zelfs als je totaal anti-Jezus was, als je Hem vervolgd hebt, dan nog houdt Jezus van je, wil Hij je leven veranderen, wil Hij dat je voortaan bij hem hoort.

Ook al is niet ieders verhaal zo spectaculair als dat van Saulus, toch is het zeer waardevol om elkaars geloofsverhalen te horen. God werkt, door onze levensgeschiedenis heen.

Gespreksvraag

- Neem ongeveer 5 á 10 minuten de tijd om voor jezelf in stilte te overdenken hoe jouw geloofsweg is gelopen door je leven heen. Hoe ben jij tot geloof gekomen? (Ook als je niet in Jezus gelooft, of twijfelt, hoe is dan jouw weg rond religie/geloof gelopen?).
- Deel om de beurt jouw geloofsgeschiedenis. Verdeel daarvoor de beschikbare tijd die je hebt met je groep zodat iedereen evenveel tijd heeft en iedereen aan de beurt kan komen. (Houd wat tijd over om aan het eind nog samen te kunnen bidden).

Het is handig om hierbij een timer te zetten zodat je niet uitloopt. Probeer vooral te luisteren naar het verhaal wat verteld wordt en laat je bemoedigen door de manier waarop God heeft gewerkt en nog steeds werkt in het leven van de ander. Doorvragen mag, maar ga niet in gesprek/discussie over het verhaal.

Afrondend

- a) Luister naar het lied 'Diep geraakt', Opwekking 870.
- b) Dank God dat Hij werkt in onze levens. Dank Hem dat Hij, vanaf onze eerste begin, met ons is opgetrokken. Dank Hem voor het geloof wat Hij gegeven heeft. Bidt (zeker als er mensen in de groep zijn die nog niet geloven maar daar wel naar zoeken) dat God het geloof wil schenken. Bidt voor wie nog niet geloven, in het bijzonder ook voor hen die (zoals Saulus) nadrukkelijk anti-Jezus zijn. Draag hen liefdevol op aan God.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

4. Kijk! - God doorbreekt alle menselijke grenzen

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Kom zing voor de Heer' (Opwekking 708).

Lees: Handelingen 11:1-18

Voor de tweede keer (na Handelingen 6) dreigt een conflict in de jongen christelijke gemeenschap. En opnieuw schuurt het langs de lijn van een culturele grens. Waar in Handelingen 6 de grens lag tussen verschillende groepen Joden, ligt nu de grens tussen Joden en niet-Joden. Kunnen ook niet-Joden deel worden van de christelijke kerk?

Vanuit ons perspectief, 2000 jaar later, zeg je: natuurlijk kan dat. Maar voor de eerste gelovigen was dat oprecht een spannende vraag. Door heel de Bijbel (Oude Testament) heen was God zijn weg gegaan met het Joodse volk. Natuurlijk was iedereen welkom om ook deze God te dienen, maar dan hoorde daarbij dat je jezelf aanpaste aan de Joodse gelovigen. Je hoorde er pas echt helemaal bij als je besneden was, en je aan de voedselwetten en de sabbat hield. Die drie gebruiken waren als het ware je 'paspoort' die liet zien dat je bij God hoorde.

Gespreksvraag

- Het kan heel waardevol zijn om bepaalde gebruiken, rituelen of gewoontes te hebben die horen bij het geloof en die laten zien dat je gelooft. Heb jij zelf zulke gebruiken/rituelen in jouw geloofsleven?

(Denk bijvoorbeeld aan: vaste gebedstijden, een rustdag hebben, vastenperiodes, kaarsjes branden, stille tijd houden, etc.).
Zo ja, welke? En hoe helpen deze gebruiken/rituelen jou?

De Joden zagen niet-Joden als vijanden. Logisch, want Israël werd al eeuwen bezet door eerst de Grieken en daarna de Romeinen. Geregeld waren er opstanden, die hardhandig de kop ingedrukt werden. Uiteindelijk is dit in het jaar 70 na Christus, na een afschuwelijke oorlog tussen de Joden en Romeinen uitgelopen op de vernietiging van Jeruzalem en het einde van het toenmalige land Israël.

Dat juist Petrus, de belangrijkste apostel, nu niet-Joden heeft gedoopt roept natuurlijk vragen op. En dan ook nog een Romeinse legerleider (zie Hand. 10:1)! Dat voelt als landverraad, vrienden worden met de aartsvijand.

En toch is dit de weg die God kiest. Petrus benadrukt steeds weer dat het niet zijn eigen keus was, maar dat de Heilige Geest hem geleid heeft. Eerst door 3x het visioen te herhalen (vers 5-10), daarna door het spreken van de Geest tot Petrus (vers 12), daarna doordat de Geest zelf neerdaalt op de niet-Joden (vers 15).

Gespreksvraag

- Heb jij wel eens iets ervaren van de Heilige Geest die tot jou spreekt? Door een direct spreken, door iemand anders die woorden van de Heilige Geest aan jou doorgaf, door een visioen of droom, of misschien nog wel op andere manieren?
Zo ja, wil je hier iets over delen?

Voor nu zijn de Joodse gelovigen gerustgesteld door het getuigenis van Petrus. Al komt dezelfde discussie later weer terug in Handelingen 15 en 21:19-22. En ook Paulus schrijft erover in zijn brieven. De kloof tussen Joden en niet-Joden was zo groot dat hij niet 1-2-3-overbrugd wordt.

Gespreksvraag

- Welke kloven tussen bevolkingsgroepen zie jij vandaag de dag in de maatschappij en in de kerk?
- Welke 'groepen' mis jij bij ons in het Fonteinwerk?
- Heb je ideeën hoe we stappen zouden kunnen zetten om deze kloof te verkleinen?

Afrondend

- a) Luister of zing het lied 'Als de hemel openbreekt', Opwekking 766.
- b) Dank God dat Hij ervoor heeft gekozen om ook niet-Joden (en daarmee: ook ons!) te betrekken bij zijn liefdewerk. Bidt of de Heilige Geest ook vandaag de dag wil helpen om de kloven die er zijn in de samenleving en de kerk te doorbreken. Bidt in het bijzonder voor de grote spanning die er juist nu ook weer is tussen Jood en niet-Jood.
Dank dat God ons door Zijn Heilige Geest ook in ons werkt. Bidt of je Zijn stem mag leren verstaan voor jouw leven.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

5. Doe mee! - Bidden, vasten, bekeren

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Huis van gebed' (Opwekking 869).

Lees: Handelingen 13:1-4a

Het zal je maar gebeuren. Je hebt een goed draaiende kerk, met 'grote namen' als leiders. Antiochië was na Jeruzalem de belangrijkste gemeente van de toenmalige kerk. Maar dan worden opeens twee van je belangrijkste leiders geroepen door de Heilige Geest om op zendingsreis te gaan (vers 2). Balen, of dankbaar? De gemeente reageert in elk geval positief en zend hen direct uit.

Waarschijnlijk komt dit omdat ze geloofden met de verwachting dat God iets zou gaan doen of zou gaan spreken. Ze zijn aan het bidden, aanbidden en aan het vasten. Vasten was en is een teken van verwachting. Je vast omdat je ervan uitgaat dat God gaat spreken of iets gaat doen en je bereid jezelf er door het vasten op voor om Gods stem ook goed te kunnen verstaan. Alles wat afleid houdt je buiten de deur, zodat je goed afgestemd kan zijn op Gods Geest.

De gemeente is dan ook niet verrast als God daadwerkelijk spreekt en ze accepteren de consequenties direct. Het luisteren naar de Heilige Geest mag hen iets kosten.

Gespreksvragen

- Heb jij wel eens gevast? Zo ja, hoe heb je dat ervaren?

- Leef jij met de verwachting dat de Heilige Geest kan en zal spreken in jouw leven?
- Op welke manier krijgt de verwachting dat God werkt een plek in jouw gebedsleven? Zou vasten hier voor jou een (grotere) rol in kunnen gaan spelen?

Lees Handelingen 14:8-18

Wanneer Paulus en Barnabas eenmaal op weg zijn, blijkt het nog niet zo makkelijk om de boodschap van Jezus te laten landen bij de mensen die het horen. Ze worden totaal niet begrepen door de mensen in Lystra die de Griekse goden kennen en vereren.

De boodschap van Paulus was nu juist dat de oude Griekse goden niet de ware goden zijn. Maar ze worden nu zelf gezien als de goden waar ze tegen waarschuwen. Het heeft best een hoog 'comedy' gehalte wat hier gebeurt. Maar tegelijk laat het ook een uiterst serieus probleem zien wat in alle tijden speelt. Namelijk: als mensen interpreteren we de boodschap van Jezus en de Bijbel altijd vanuit ons eigen wereldbeeld en vanuit onze eigen context.

De mensen in Lystra interpreteren wat ze Paulus zien doen (de genezing, vers 10), en wat ze hem hebben horen zeggen over God (de toespraak, vers 9). Ze interpreteren het vanuit hun Griekse perspectief. Logisch, want ze kunnen niet anders. Maar daardoor trekken ze de verkeerde conclusie.

En wij doen dat net zo als wij de Bijbel lezen en over Jezus horen. Ook onze tijd heeft zijn eigen mythes en afgoden. Ook wij lezen de Bijbel door de culturele bril van onze tijd. Ook wij zullen dus de boodschap van Jezus soms (of misschien wel vaak?) verkeerd begrijpen.

Gespreksvragen

- Wat zijn de afgoden van onze tijd? Vanuit welke culturele/tijdgeest bril kijken wij naar de boodschap van Jezus in de Bijbel?

- Het is altijd lastig om bij jezelf te zien waar je eigen blinde vlekken zijn. Toch is het goed om er eens over na te denken: Welke Bijbelteksten negeren wij liever? Welke trekken we uit hun verband zodat ze in ons straatje passen? Welke aansporingen van Jezus horen we liever niet?

Paulus roept de mensen in Lystra op om zich af te keren van de afgoden en te bekeren tot de levende God, de Vader van Jezus. Wanneer wij op het spoor komen waar wij Jezus en de Bijbel verkeerd interpreteren, moeten ook wij ons afkeren van de afgoden van onze tijd en ons steeds opnieuw bekeren tot de levende God.

Gespreksvraag

- Zijn er, naar aanleiding van de bespreking van vandaag, concrete punten in jouw leven of in onze gemeenschap waar bekering nodig is?

Afrondend

- a) Luister of zing het lied 'Over al wat leeft', Opwekking 569.
- b) Dank God dat Hij spreekt door Zijn Geest. Dank Hem dat Hij alle culturele grenzen oversteekt en dat Hij zichzelf in elke tijd en cultuur bekend maakt. Bidt of de Heilige Geest ook tot ons wil spreken. Bidt of Hij mensen erop uitstuurt om van Jezus te getuigen. Bidt of Hij je wil helpen om met verwachting te leven, en ook je eigen leven te bekijken vanuit Zijn Licht zodat je ziet waar in onze tijd en in onze levens bekering nodig is.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

6. Doe mee! – Meewerken in dienst van Jezus

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Nu ik bij U kom, in uw heiligdom', Opwekking 753.

Paulus' medewerkers Prisca en Aquila

Prisca en Aquila (ook wel Priscilla en Aquila genoemd) zijn twee Joodse gelovigen die Paulus in Korinte leert kennen. Omdat ze net als Paulus leerbewerkers van beroep zijn, trekt hij bij hen in en gaan ze samenwerken (Handelingen 18:1-3). Ook in het geloofswerk worden ze collega's van elkaar. Paulus noemt hen later in de brief aan de Romeinen 16:3, "*Mijn medewerkers in de dienst aan Christus Jezus*". Prisca en Aquila reizen met Paulus mee tot Efeze, waar ze het leiderschap van de gemeente op zich nemen.

Lees: Handelingen 18:18-28

Prisca en Aquila hebben enkele jaren onder de hoede van Paulus opgetrokken in Korinte. Hij heeft hen opgeleid en begeleid voordat ze zelf de volle verantwoordelijkheid gingen dragen om een gemeente te leiden. Inmiddels zijn ze echter klaar voor deze stap. Paulus vertrouwt hen de zorg over de gemeente in Efeze toe, terwijl hij zelf doorreist (vers 19).

Prisca en Aquila mogen nu hun kennis en ervaring weer door gaan geven aan de volgende generatie. Dit doen ze onder andere door aan Apollos uit te leggen wat de Weg van God precies inhoudt (vers 26). Apollos kan daardoor op zijn beurt weer tot grote steun zijn voor de gelovigen in Achaje (vers 27). Zo ontstaat er een ketting van leraren en leerlingen, waardoor de geloofskennis

en geloofservaring steeds weer doorgegeven wordt aan de volgende generatie.

Gespreksvragen

- Wij hebben allemaal mensen nodig die ons onderwijzen, coachen en begeleiden. We kunnen veel leren van het voorbeeld en van de lessen van anderen. Van welke mensen heb jij veel geleerd in jouw geloofsleven? Wat maakt dat je juist van hen veel kon leren?
- Voor wie zou jij een mentor, coach, of leraar kunnen zijn? Aan wie zou jij jouw geloofskennis en ervaring door kunnen geven?

Prisca wordt van het echtpaar vaak als eerste genoemd. Het was in de tijd van de Bijbel echter normaal dat de man eerst genoemd werd. Dus het feit dat Prisca vaak eerst genoemd wordt, betekent waarschijnlijk dat zij belangrijker was dan Aquila. Onder Paulus' leiding, en in de hele vroege kerk, konden vrouwen dus zonder probleem kerkleider zijn. De grote en belangrijke rol die de vroege kerk, in navolging van Paulus en ook van Jezus, geeft aan vrouwen is voor die tijd revolutionair.

In de kerk zijn vrouwen en mannen nodig. En meer nog: alle verschillende typen mensen zijn nodig om de gemeente vorm te geven en te leiden. Paulus heeft daar oog voor. Bijvoorbeeld in Efeze 4:11, daar noemt hij vijf verschillende type leiders die allemaal nodig zijn: *“Hij (Jezus) is het die zowel apostelen heeft aangesteld als profeten, zowel verkondigers van het evangelie als herders en leraren”*.

In Handelingen 18 zie je deze verschillen mooi terugkomen. Paulus is vooral een apostel. Apollos vooral een verkondiger van het evangelie. En Prisca en Aquila zijn met name leraren. De ene rol is niet belangrijker dan de andere, maar ze vullen elkaar juist goed aan en hebben elkaar nodig.

Gespreksvraag

- Welke gaven heeft God jou gegeven om in te zetten in Zijn kerk? Bij welke van de vijf genoemde rollen sluiten jouw gaven het beste aan?

5 rollen: apostel, profeet, verkondiger, herder, leraar

Prisca en Aquila zijn pioniers in een beginnende kerk. Ze bouwen (samen met de andere pioniers) de kerk vanuit het niets op. Daarin is hun situatie in de vroege kerk echt anders dan die van ons. Maar vergelijkbaar is dat ook wij geroepen zijn om in onze tijd te bouwen aan de toekomst van de kerk. We zijn niet geroepen om krampachtig in stand te houden wat er altijd was, maar om te zoeken naar nieuwe manieren die nu werken. Zodat we *“samen volledig toegroeien naar Hem die het hoofd is: Christus”* (Efeze 4:15).

Gespreksvragen

- Wat heb jij vooral nodig van de kerk in de toekomst, zodat jouw geloof ook in de toekomst opgebouwd blijft worden?
- Wat heb jij aan de kerk van de toekomst te bieden? Hoe kun jij eraan bijdragen dat de kerk ‘bij de tijd’ blijft?

Afrondend

- a) Luister naar het lied ‘Wat een wonder dat ik meewerken mag’, Opwekking 732.
- b) Dank God voor alle mensen die Hij heeft gebruikt om jou te onderwijzen, coachen en te leren wat geloven is. Bid God dat Hij jou zal wijzen waar jij je in kunt zetten voor de kerk. Bid ook voor je kerk, dat het een plek mag zijn waar we samen toegroeien naar Jezus.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.

7. Kijk! God werkt ook in en door niet-christenen

Inleidend

- a) Om een goed persoonlijk geloofsgesprek te houden, is het belangrijk om van elkaar te weten hoe jij je op dit moment voelt. Ben je gespannen, heb je er zin in, heb je een drukke dag gehad of juist een relaxte? Kortom: hoe zit je hier? Deel kort met elkaar wat voor jou belangrijk is dat de anderen van je weten. Het is niet de bedoeling dat je hierover uitgebreid in gesprek gaat, maar wel dat je rekening kunt houden met elkaar.
- b) Bid God of Hij met Zijn heilige Geest bij jullie aanwezig wil zijn tijdens dit geloofsgesprek. En/of luister met elkaar naar het lied 'Ik wil jou van harte dienen', Opwekking 378.

Paulus reist door het boek Handelingen heen steeds verder weg van Jeruzalem. Na zijn zendingsreizen door Turkije, Macedonië en Griekenland wil hij nu naar Rome. Om dit te kunnen beroept hij zich op de keizer. Paulus is een namelijk een gevangene van de Romeinen, min of meer voor zijn eigen veiligheid omdat de Joden in Jeruzalem hem willen doden (zie voor het hele uitgebreide verhaal Handelingen 21:15 tot en met 26:32). Tijdens de reis naar Rome leidt Paulus echter schipbreuk en spoelt aan op Malta.

Lees: Handelingen 27:1-2 & Handelingen 28:1-10

Malta was onderdeel van het grote Romeinse rijk. Maar onder de Romeinen stond het zeer slecht bekend en werd er heel negatief over hen gesproken. Het zouden onbeschaafde mensen zijn, zeerovers, mensen die je liever niet 's avonds in het donker tegenkomt. In de Bijbeltekst wordt dit weerspiegelt doordat de plaatselijke bewoners letterlijk 'barbaren' worden genoemd in vers 2 (in de meeste vertalingen is dat niet letterlijk vertaald). Bij zo'n eiland wilde je geen schipbreuk lijden. Daar zouden ze vast misbruik van je maken.

Gespreksvragen

- Welke plekken worden door onze cultuur gezien als ‘minderwaardig’? (je kan misschien denken aan een AZC, een woonwagenkamp, een coffeeshop of...?)
- Hoe komt het denk je dat juist deze plekken argwanend bekeken worden? En vind jij dat terecht?

Op Malta zijn alle vooroordelen onterecht geweest. De ‘barbaren’ blijken buitengewoon vriendelijk te zijn! Ze ontvangen alle schipbreukelingen gastvrij, vers 2 & 7). Het Bijbelverhaal houdt de lezers daarmee een spiegel voor. Hoogmoed, het gevoel ‘beter’ of ‘beschaafder’ te zijn dan een ander, is vaak onterecht. Juist van mensen die ‘anders’ zijn dan jij kan je vaak veel leren.

Gespreksvraag

- Zijn er situaties geweest in jouw leven waarin jij een vooroordeel had over iemand, en je er later op terug moest komen?

Opvallend in dit Bijbelverhaal is dat er nergens wordt beschreven dat er mensen tot geloof in Jezus komen. Wel blijkt uit vers 4 dat de mensen in elk geval nóg niet in Jezus geloofden voordat Paulus aankwam, aangezien ze uitgaan van het bestaan van de Griekse wraakgodin Dikè. En toch wordt er dus zo positief over deze mensen geschreven. God gebruikt de vriendelijkheid van niet-gelovigen zodat Paulus zijn tocht naar Rome kan voortzetten. Zonder dat ze het zelf weten worden de Maltezers zo onderdeel van Gods grote werk.

Gespreksvragen

- Wat zijn voor jou de plekken waar je vooral niet-christenen tegenkomt? Kan je bij hen zien dat God ook in en door hen heen aan het werk is? Zo ja, op welke manier zie je dat?

God beperkt zich in zijn werk niet tot de gelovigen, maar iedereen is een kind van God. Als mensen mogen we er dan ook op vertrouwen dat God werkt, ook op plekken waar christenen niet aanwezig zijn.

In Deuteronomium 31:8 wordt gezegd dat God zelf voor ons uit gaat. En in Jesaja 58:8 wordt gezegd dat God onze achterhoede is. Samen zeggen deze twee Bijbelteksten dat God allang aan het werk is, op de plekken waar wij nog niet zijn. En dat Hij doorgaat met zijn werk, op de plekken waar wij niet meer zijn. Dat mag ontspanning geven bij alles wat we doen vanuit het geloof.

Gespreksvragen

- Als je deze 2 genoemde Bijbelteksten op je in laat werken (neem even een minuut stilte om ze te overdenken). Waar blijven jou gedachten dan bij hangen? Hoe raakt dit aan jouw leven?
- Dit was het laatste hoofdstukje uit dit Bijbelstudieboekje bij het jaarthema. Wat neem je voor jezelf mee uit dit jaar?

Afrondend

- a) Luister naar het lied 'Allesomvattend', Opwekking 884.
- b) Dank God voor alle mensen die Hij heeft gebruikt om jou te onderwijzen, coachen en te leren wat geloven is. Bid God dat Hij jou zal wijzen waar jij je in kunt zetten voor de kerk. Bid ook voor je kerk, dat het een plek mag zijn waar we samen toegroeien naar Jezus.
- c) Kan je in vrede uit elkaar? Wanneer je op een persoonlijke manier met elkaar over het geloof spreekt, kan het soms zijn dat je (onbewust) bepaalde gevoeligheden bij elkaar aanraakt die nog niet voldoende uitgesproken zijn. Ook kan het bijvoorbeeld zijn dat je er tijdens het afrondende gebed achter komt dat je nog iets had willen zeggen, vragen of toelichten. Kortom: zijn er dingen die nog benoemd, gevraagd of uitgesproken moeten worden? Zo ja, neem hier de tijd voor voordat je uit elkaar gaat. Zodat je echt in vrede uit elkaar kunt gaan.